

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK FELÜGYELETÉÉRT ÉS FOGYASZTÓVÉDELEMÉRT FELELŐS ALELNÖK

Iktatószám: 536245-13/2024

Vezetői körlevél a tartamengedmény alkalmazásával kapcsolatban

Tisztelt Biztosítóvezető!

A Magyar Nemzeti Bank (**MNB**) a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (9) bekezdése szerinti, a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében ellátja – egyebek mellett – a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (továbbiakban: **Bit.**) hatálya alá tartozó szervezetek és tevékenységek, így a biztosítók felügyeletét. Az MNB kiemelt feladata a biztosítók által nyújtott szolgáltatásokat igénybevevő fogyasztók érdekeinek védelme.

Az MNB-hez a 2024. évi lakásbiztosítási kampány során számos jelzés érkezett a lakásbiztosítási szerződésekhez kapcsolódóan nyújtott tartamengedménnyel összefüggésben. A beérkező jelzések többsége arra irányult, hogy bár a törvény erejénél fogva díjmentes a lakásbiztosítási kampány során a felmondás, a Biztosító a felmondás esetén mégis jelentős összegű tartamengedmény megfizetését követeli. A kialakult helyzet a biztosítási piacon jelentős számú panaszt generált, ezért felmerült az az igény, hogy az MNB a jogintézmény alkalmazására vonatkozó elvárásait megfogalmazza, illetve a jó gyakorlatként azonosított alkalmazási megoldásokat követni javasolt példaként ismertesse.

A tartamengedményről a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (**Ptk.**) a kárbiztosítások rendes felmondása körében az alábbiak szerint rendelkezik:

6:466. § [Rendes felmondás]

(4) A szerződő fél felmondása esetén a biztosító követelheti annak a díjengedménynek a megfizetését, amelyet a szerződés hosszabb tartamára tekintettel nyújtott (a továbbiakban: **tartamengedmény**).

Az MNB a jelenlegi piaci helyzetet elemezve arra jutott, hogy a tartamengedmény alkalmazása biztosítónként jelentős eltérést mutat, és bizonyos körülmények esetén olyan eredményre vezethet, ami a fogyasztókat és ügyfeleket hátrányosan érintheti. Jelen körlevél célja a lakásbiztosítási szerződésekhez kapcsolódóan nyújtott tartamengedmény vonatkozásában a Bit. ügyfél-tájékoztatással és a szerződés tartalmi előírásaival összefüggő szabályok alkalmazása kapcsán megfogalmazott elvárások rögzítése annak érdekében, hogy a nemkívánatos gyakorlat és az ügyfelek sérelme a jövőben elkerülhető legyen.

1. A szerződés megkötését megelőző tájékoztatás

A fogyasztók megalapozott és észszerű döntéséhez elengedhetetlen, hogy megfelelő, világos, transzparens tájékoztatást kapjanak. Az MNB ennek megfelelően elvárja, hogy a lakásbiztosítási szerződés megkötését megelőző tájékoztatás során az ügyfél írásban, igazolható és azonosítható módon kapjon tájékoztatást a tartamengedményről, különösen annak százalékos mértékéről és a biztosítási díj alapján meghatározott pontos összegéről, a visszafizetés kiszámításának módjáról (példával bemutatva), a tartamengedmény időtartamáról (kezdetének és végének megjelölésével), a fogyasztó kötelezettségeiről és jogairól (különösen a fogyasztó fizetési kötelezettség alóli mentesülésének szabályairól); a szerződés létrejöttének kezdetére visszamenőleges hatályú tartamengedmény igénybevétele esetén a fogyasztó részére esetlegesen visszajáró összegről, annak elszámolásáról). Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító külön nyilatkozat

elfogadásával tájékoztatja a fogyasztókat a szerződésre vonatkozó tartamengedményről és annak feltételeiről. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a kifejezett nyilatkozatot nem a biztosítási ajánlatba foglaltan, hanem külön dokumentumban megszövegezve teszi meg a fogyasztó.

2. A szerződés fennállása alatt történő tájékoztatás

A meglévő szerződés fenntartásáról vagy annak megszüntetéséről kizárólag abban az esetben lehet megalapozott üzleti döntést hozni, ha mindazon információk birtokában van az ügyfél, amelyek jelentős hatással lehetnek annak végkimenetelére. A tartamengedménnyel összefüggő, fogyasztót terhelő fizetési kötelezettség pénzügyi terhe olyan tényező, amelyet nem lehet figyelmen kívül hagyni e döntés meghozatalánál. Éppen ezért az MNB elvárja, hogy a biztosító a szerződésre vonatkozó éves értékkövetésről szóló levélben a szerződés tartamengedménnyel érintettségét, a tartamengedmény pontos összegét és a tartam végét figyelemfelhívásra alkalmas módon tüntesse fel.

Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a tartamengedménnyel kapcsolatos ügyfélkérdések azonnali megválaszolásának érdekében a biztosító olyan belső rendszert működtet, amely akár telefonos, akár személyes érdeklődés esetén is azonnali tájékoztatást képes nyújtani a fogyasztó tartamengedménnyel összefüggő kérdéseire (pl. tartam vége, visszafizetés mértéke) és ezt a rendszert elérhetővé teszi az értékesítéssel foglalkozó közvetítők részére is.

3. Termékismertető

Az MNB elvárja, hogy a biztosító a lakásbiztosítási termék termékismertetőjében a „Hogyan szüntethetem meg a szerződést?” című szakaszban röviden ismertesse a biztosítási szerződés tartamkedvezmény alatt történő megszüntetés következményeit.

4. A tartamengedmény időtartama

A piaci körkép alapján a biztosítók jellemzően hároméves tartamú tartamengedményt alkalmaznak a lakásbiztosítási szerződéseknel, amelynek révén a szerződő felmondási jogát korlátozzák. A Bit. 124/C. §-a a biztosítási évfordulóra történő felmondás mellett minden év márciusában egy további felmondási lehetőséget is biztosít abból a célból, hogy a lakásbiztosítási piacon az ügyfelek érdekében a versenyt fokozza. A tartamengedmény jogintézménye a felmondás lehetőségnek egyfajta gyakorlati korlátját jelenti. A Bit. 124/C.§-ban megfogalmazott jogalkotói szándék megvalósulását a három évnél hosszabb időszakra kikötött tartamengedmény nagymértékben akadályozhatja, mert az ügyféligenyek gyorsan változnak, így a biztosítások felülvizsgálata is gyakrabban szükséges annak érdekében, hogy megfelelő fedezetek kerüljenek a szerződésbe, ezért az MNB azt tartja jó gyakorlatnak, ha a biztosító három évnél hosszabb tartamú tartamengedményt nem alkalmaz.

5. A megszolgált tartamengedmény fennmaradása

Az MNB piaci elemzése azt mutatta, hogy a tartamengedménnyel érintett lakásbiztosítási szerződések egy részében a biztosítók külön nyilatkozathoz nem kötött, a tartamengedményre vonatkozó automatikus megújulást alkalmaznak, melynek következtében a tartamengedménnyel érintett szerződés e jellege nem szűnik meg a szerződésben meghatározott időtartamot követően, hanem az felmondás hiányában ismétlődően – határozatlan ideig - fennmarad.

Az MNB a körlevél kiadását követően létrejött és a már meglévő szerződések vonatkozásában is azt tartja jó gyakorlatnak, ha a meghatározott időtartam során fenntartott szerződéssel megszolgált díjkezdmény annak lejártát követően a szerződés hátralévő időszakáig további feltétel és kikötés nélkül fennmarad, és a biztosítási díj csak a szerződésben rögzített indexálási szabályok szerint változik. A tapasztalatok alapján nem szolgálja a lakásbiztosítási kampány jogalkotói céljának megvalósulását az a gyakorlat, miszerint a

biztosító az előre meghatározott időtartamot követően ismételten meghatároz egy olyan időtartamot, amelyen belüli felmondás az engedmény visszakövetelési jogát nyitná meg.

6. Tartamengedményből eredő követelés érvényesítése

Ha a biztosító a tartamengedményből eredő követelését érvényesíteni kívánja, az MNB elvárja, hogy az ügyfél felmondása esetén a visszafizetési kötelezettségről, annak pontos összegéről a felmondást követően haladéktalanul, ügyfélbarát módon tájékoztassa az ügyfelet, és annak érvényesítésével ne várja meg az elévülési időtartam végét.

Ha a szerződés megkötésekor vagy a szerződés fennállása alatt a tartamengedményre vonatkozó tájékoztatás teljeskörűségét tekintve kétség merül fel, az MNB elvárja, hogy a biztosító – a piacra gyakorolt hatás mellett - gondosan mérlegelje a tájékoztatási hiányosságnak az ügyfél üzleti döntésére gyakorolt hatását is. Ha a biztosító a tartamengedményről a felmondás befogadását követően tájékoztatja részletesen a fogyasztót, az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító lehetőséget ad a felmondás visszavonására.

7. Tartamengedményre vonatkozó szerződéses feltételek

A tartamengedmény szabályainak általános szerződési feltételekben történő rögzítésekor az MNB elvárja, hogy a biztosító a szerződési feltételek között kiemelten hivatkozzon annak szabályaira tekintettel arra, hogy nem tekinthető szokásos szerződési gyakorlatnak a tartamengedmény alkalmazása, mivel a lakásbiztosítási szerződések többségénél e jogintézményt nem alkalmazzák a biztosítók. Mindezek alapján figyelemfelhívásra alkalmas módon kell tájékoztatást adni a tartamengedmény szabályairól.

Az MNB elvárja továbbá, hogy a biztosító a szerződési feltételekben egyértelműen rögzítse azt, ha valamely körülmény fennállása esetén rendszerszinten nem követeli vissza a tartamengedményre tekintettel nyújtott kedvezmény megfizetését (pl. szerződésmódosítás, érdekmúlás), ezáltal is elősegítve az ügyfelek megalapozott üzleti döntését.

A vezetői körlevél a felügyelt intézményekre kötelező erővel nem rendelkező felügyeleti szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott vezetői körlevél tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat. Az MNB a jelen vezetői körlevelet közvetlenül megküldi a Magyar Biztosítók Szövetsége részére és a biztosítók vezetőinek, valamint közzéteszi honlapján.

Az MNB jelen vezetői körlevélben megfogalmazott elvárásoknak való megfelelést, és az 5. pontban foglalt jó gyakorlat bevezetését a már meglévő szerződések vonatkozásában lehetőség szerint már 2025.03.01-től, de legkésőbb 2026.03.01-től várja el az érintett biztosítóktól az általános szerződési feltételek módosításával vagy más eszközök alkalmazásával.

Köszönöm szíves együttműködését.

Budapest, 2024. december 11.

Dr. Kandrács Csaba sk.
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke